

Poruchy hlasu

Hlas

- zvukový prostředek lidské komunikace
- zvuk vznikající **průchodem hrtanového tónu** rezonančními dutinami nad hrtanem, tzv. násadní trubicí
- komunikace zvukem vyžaduje možnost tvoření hlasu
- **fonace** = děj, který vede k vytvoření tohoto zvuku

Základní vlastnosti hlasu

Fyzikální:

- výška hlasu
- síla (intenzita) hlasu
- barva hlasu
- rozsah hlasu
- hlasové pole

Funkční, fyziologické:

- hlasové rejstříky a přechodové jevy
- hlasové začátky
- fonační doba

Příčiny vzniku poruch hlasu

- hlasové poruchy **v každém věku**
- rozlišujeme příčiny:
 - vnitřní a vnější
 - orgánové a funkční
 - psychogenní

Vnitřní a vnější příčiny

Vnitřní:

- stavba sliznice
- vrozené asymetrie hrtanu
- chabost hrtanového svalstva
- chybějící nebo nedostatečná intonační schopnost

Vnější:

- nesprávná hlasová technika
- opakující se záněty a alergie
- dráždění exhaláty a prachem
- nepřiměřená teplota a vlhkost prostředí

Orgánové a funkční příčiny

Orgánové:

- onemocnění hlasového ústrojí
- záněty hrtanu, dýchacích cest
- nádory
- poranění při úrazech
- poruchy inervace hrtanu
- onemocnění štítné žlázy

Funkční:

- narušená funkce hlasového ústrojí
- **přemáhání**
- **dědičnost**

- **dysfonie**
- **afonie**
- **dysodie**

- hyperkinetická dysfonie – chrapot

Psychogenní příčiny

- **psychogenní dysfonie a afonie** – bez patologického nálezu
- **spastická dysfonie**
- **fonastenie** – u hlasových profesionálů při nadměrném zatížení a přetažení
- **hysterická spastická dysfonie nebo afonie**
- **prodloužená mutace a perzistující fistulový hlas**

Diagnostika

- komplexní diagnostické vyšetření
- **týmová spolupráce lékařů**
 - foniatra, otorinolaryngologa, neurologa, příp. psychiatra
- **psychologa**
- **a logopeda**

- léčba hlasových poruch: **lékař**
- následující hlasová cvičení: **hlasový pedagog/logoped**

- 13. komnata Stanislava Fišera: Elektrolaryngs – ztráta hlasu po operaci hrtanu

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/206562210800031-13-komnata/>

- **13. komnata Jiřího Žáčka: po rakovině hrtanu mu odstranili hlasivky**

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata-jiriho-zacka/211562210800027/>

Hlasová hygiena (dle Národního centra pro hlas a řeč USA)

- soubor zásad pro péči o hlas
- vychází ze znalostí anatomie a fyziologie hlasového ústrojí a z praktických zkušeností
- nejefektivnější dobou pro začátek – **dětský věk**
- odvíjí se od **celkové hygieny** organismu

Hygiena organismu a hlasová hygiena

- otužování
- upevňování nervového systému
- správná životospráva
- dostatek spánku
- správně rozvržený režim pracovního dne
- aktivní odpočinek
- strava a pitný režim
- duševní hygiena